

Völuspá-R. Valans spådom enligt Codex Regius-samlingen av mytdikter.

Preprint-version av Henrik Williams 2010

Jag vill här presentera den första svenska översättningen av Völuspá såsom dikten verkligen framgår av handskriften Codex Regius (R). Det självständiga textbäraren Hauksbók lämnas här helt åt sidan, liksom de fragmentariska versioner som återfinns i de fyra huvudhandskrifterna av Snorre Sturlassons Edda.

Sedan tidigare föreligger veterligen tolv svenska översättningar av Völuspá med anspråk på fullständighet. Dem hoppas jag kunna studera i ett annat sammanhang för att se dels vilken syn som där framkommer på verkets komposition, dels varifrån de olika översättningarna har hämtat sin förlaga.

Men här är det ett helt annat syfte än den skönlitterära tolkningen som är aktuellt. Mitt mål är att producera en så klar, begriplig och korrekt översättning som möjligt av en säkerställd text. Om översättningen uppnår detta och kan anses läsbar vore jag mer än nöjd. Att den skulle vara eller kunna bli läsvärd är nog ett fåfängt hopp, för njutbarhet måste hänvisas till andra, tidigare uttolkare. Jag har inga ambitioner att återge vare sig uddrim, rytm eller stavelsemönster. Detta är en prosaöversättning med i görligaste mån rak ordföljd och inte sällan osköna lösningar av stilistiska problem. Inskott har t.ex. bara bibehållit sin plats när meningssammanhanget kräver det. Till och med namn är överförda till svensk gestalt; de har anpassats efter en tänkt utveckling där namnen skulle ha utvecklats enligt mönster, av eller i anslutning till, andra svenska ord. Detta skapar stundom rätt märkliga former, men min tanke är att nutida svenska läsare i någon mån ska få samma ledtrådar som dåtidens isländska publik. Dvärgnamnet *Eikinskjaldi* var lättförståeligt då men inte nu i denna skepnad; *Ekenskölde* är det däremot. De flesta namn är inte genomskinliga på samma sätt men kanske kan väcka associationer åt rätt håll.

Målgruppen för översättningen är trefaldig. Filologer kan vara intresserade av att se hur jag tyder texten i R och den kan vara till hjälp för svenska studerande i fornisländska. ”Vanliga” svenskar, kanske särskilt ungdomar och andra ovana vid gamla texter, kan vilja få en uppfattning om vad (en version av) Völuspá har att berätta. Slutligen kan historiker av olika schatteringar, litteraturvetare, arkeologer och andra forskare, de flesta utan egen fornspråklig kompetens, finna

ett värde i att få tillgång till en översättning av vad en av de viktigaste nordiska texterna verkligen innehåller och av hur dess betydelse kan återges i modern språkdräkt.

Jag har använt mig av nusvenskans alla språkliga möjligheter. Jag har inte undvikit ord med utomnordisk bakgrund, inte heller romansk, men däremot dem som idag uppfattas som ålderdomliga och därför kan försvåra förståelsen. Att mycket ändå förblir dunkelt beror på att vi (förhoppningsvis ännu) inte klart förstår vad författaren/redaktören av Völuspá-R menar eller på att vi saknar kunskap om och/eller förståelse för dåtidens mytologi och sätt att tänka.

Felet med tidigare översättningar och f.ö. med nästan all forskning om Völuspá är att man inte har visat tillbörlig respekt för de textbärare som faktiskt föreligger. Istället har man sökt rekonstruera en urversion av dikten som skulle vara korrekt och den enda genuina. Enligt nyare filologisk teori måste man istället tänka sig att det oftast har funnits flera, sinsemellan mer eller mindre skiljaktiga versioner av litterära verk, särskilt när dessa ursprungligen tillkommit i en muntlig kultur. De handskrifter som vi har kvar är vår enda källa till dessa verk, och det enda vi med säkerhet kan utgå ifrån är verken i den version som de föreligger i dessa textbärare. Om Völuspá verkligen ursprungligen utgjort endast en enda textversion och hur den i så fall kan tänkas ha sett ut, har jag själv ingen aning om. Andra, säkert intelligentare och helt klart mycket kunnigare forskare, har under de gångna seklerna försökt komma åt denna ursprungsversion. Genom många ofta briljanta ingrepp i de traderade texterna har man genom användandet av emendationer, suppleringar, konjekturer och omdisponeringar kommit fram till att dikten ”måste” ha lytt på annat sätt än befintliga handskrifter ger vid handen. Det är möjligt att detta är med sanningen överensstämmande, och att skriv- och avskriftsfel kan förekomma råder det ingen tvekan om, men jag vill påpeka att ingen konsensus har uppnåtts trots så lång tids intensiva ansträngningar om vilka ”rättningar” som är nödvändiga.

Den största skillnaden mellan min översättning och tidigare utgåvor och tolkningar är att jag inte intresserar mig för hur Völuspá ursprungligen kan ha sett ut och varför den då fick en viss form, utan för hur dikten mötte samtida skrivare och läsare under isländsk tidigmedeltid. Den som här verkligen har gjort en banbrytande insats är Judy Quinn, som med sin uppsats i *Scripta Islandica* 51 (2000) visar att dikten varierar på ett meningsfyllt och intressant sätt i de olika handskrifterna.

Här följer alltså en översättning av texten i R, enligt läsningen i *Konungsbók Eddukvæði* (2001). Strofindelningen följer helt den i R, där angiven genom bruk av versaler för att markera

ny enhet. Detta leder till en annan strofindelning som är mer varierande än i utgåvorna. Ett annat, en smula rastlösare tempo uppstår; enligt min mening motverkar det monotonin. Dessutom har jag låtit mig styras av de initialerna i större storlek som verkar markera avsnitt. Jag har utmärkt dessa avsnitt genom blankrad och genom att sätta initialerna i felstil. Återigen blir resultatet en rastlösare, mer ojämn rytm.

Det är intressant att följa den narrativa strukturen i Völuspá-R. Förutom den redan omnämnda strof- och avsnittsmarkeringen slås man av att berättelsen förs framåt genom tanke- och tematiska trådar samt genom interna referenser (korshänvisningar), berättelsen är långt ifrån linjär. Det tydligaste stickspåret utgörs av det s.k. Dvergatal, stroforna R-9–15. De flesta utgivare har sett detta som ett senare inskott, och det har ibland också uteslutits i utgåvor och översättningar, men eftersom det återfinns i alla sex textbärarna måste det rimligen vara genuint och har bevisligen fungerat för i alla fall medeltida läsare. Det är också intressant att se hur dikten markerar Dvergatal som en ”hyperlänk” och tydligt återkopplar åhöraren/läsaren till huvudspåret genom att inleda den omedelbart följande strof R-16 med ”Tills tre kom”, en tydlig korshänvisning till ”tills tre mycket mäktiga unga jättekvinnor kom” i strof R-8 precis före Dvergatal. Andra korshänvisningar återfinns i bl.a. strof R-26 (till R-22). De ofta återkommande upprepningarna (s.k. *stef*) bidrar också till att hålla tankarna på rätt väg.

Mycket är underförstått i dikten, kanske utgör dessa inslag öppna länkar som kunde fyllas i vid framförandet. Detaljrikedomen är förstummande och förutsätter en intim kunskap om mytologiskt stoff av läsaren och åhörarna. Även utan denna kunskap framstår Völuspá i dess olika versioner även idag som ett stort diktverk som i hög grad verkar suggererande även i svensk språkdräkt, till och med utan de stilmedel, t.e.x. allitteration, som används i originalet.

Denna nyöversättning har lett till vissa uppseendeväckande nytolkningar, t.ex. i strof R-5 och R-16, resultatet av att följa den nyfilologiska principen att läsa som det står.

Översättning av Völuspá-R:

1. Jag ber alla större och mindre släkten, Hemdals söner, om uppmärksamhet. Valfader [= Oden], vill du att jag må redogöra noga för folks forntida sägner, dem man kommer ihåg längst tillbaka?
2. Jag minns de tidigt födda jättar som förr hade fostrat mig. Jag minns nio världar, nio jättinnor, ett ypperligt ödesträd under jorden.
3. När Yme satte bo var det tidsåldrars början. Det fanns varken sand eller vatten eller svala vågor. Jord eller himmel över fanns inte och ingenstans gräs – det var ett stort tomrum.
4. Förrän Burs söner upplyfte länder, de som skapade det ypperliga Midgård. Solen sken söderifrån på jordens stenar. Då var landet bevuxet av gröna örter.
5. Solen, månens följeslagare, lade söderifrån sin högra arm om himmelhästdjuren. Solen visste inte var den hade sin bostad. Stjärnor visste inte var de hade sin plats. Månen visste inte vilken kraft den hade.
6. Då gick alla de rådande, mycket heliga gudar, till domarsäten och rådslog därom. De namngav natt och nymåne; de uppkallade morgon och middag, eftermiddag och kväll, för att beräkna tiden.
7. Asar som byggde stenaltare och gudahus höga träffades på Idavall, anlade smideshärdar, bearbetade klenoder, tillverkade tänger och gjorde redskap.
8. De spelade brädspel på gårdstunet (och) var glada. De saknade inte alls guld, tills tre mycket mäktiga jättekvinnor kom från Jättunhem.

Kommentar [HW1]: 'De ville' är teoretiskt möjligt, men skulle innebära en subjektlös sats av oväntad typ och följd av ytterligare en (av förväntad).

Kommentar [HW2]: Subjektslös sats (Iversen §178.6), därför 3 pers. (annars 1 pers. också möjligt)

Kommentar [HW3]: Så kallad överklivning vid fortsättning från föregående strof. Förekommer också i strof 42.

Kommentar [HW4]: Bokstavligt 'med grön lök'. Det är osäkert om ordet *laukr* redan hade fått den mer utvidgade betydelsen 'ört'.

Kommentar [HW5]: R <iod0r> *jódyr (så normaliserat i Konungsbök 2001:93). Enligt Grm. 37 (jfr Sd. 15) och Edda kap. 11 kör Sol med hästarna Árvakr och Alsviðr. (Sms. med -dyr är vanliga och hapaxorden i Regius är oftast sms.) Gísli Sigurðsson (i Eddukvæði s. 4) tolkar på samma sätt men förutsätter att det handlar om hästarna Hrimfaxi och Skinfaxi som drar Natt och Dag. Helgason och Dronke emenderar utan kommentar, påverkade av H <iouur>. Nordal (1923:42) menar att R-skrivaren inte förstod ordet *jödur* och därför skapade "vitleysuna" ('meningslösheten') *jódyr*.

Kommentar [HW6]: Dittografi (upprepning) i R: <gen [radskifte] gengo>.

Kommentar [HW7]: *Auð smiðuðu* bokstavligen 'smide rikedom', troligen handlar det om ädelmetall.

Kommentar [HW8]: Dessa jättekvinnor bör utgöra nornor (ödesgudinnor). Enl. Fm. 15 finns det nornor av mycket olika ursprung, av asasläkte, alvsläkte och dvärgsläkte. Det innebär rimligen även nornor av jättarnas släkte. Helt klart utgör dessa jättekvinnor ett hot mot asarnas välfärd, vilket kan förklara varför dvärgarna måste skapas: Dessa är nämligen intimt förknippade med guldgående och tillverkning av guldsaker. Hotet verkar också ha återknutits i strof R-16, där det återknutits till jättekvinnornas ankomst. Istället övergår asarna till att ge liv åt människorna.

9. Då gick alla de rådande till domarsäten... Vem skulle skapa dvärgafolket ur Brimes [= Ymes?] blod och ur svarta ben?

Kommentar [HW9]: Skrivet <þa g. r. a. ar.>, vilket (delvis) upprepar strof R-6.

10. Motsogne blev den främste av alla dvärgar och Dörren den näste. De, dvärgarna, gjorde många människofigurer av jord, som Dörren berättade:

Kommentar [HW10]: Gisli Sigurðsson (i Eddukvæði s. 5) föreslår att detta kan avse fötterna av Ymes lik och han påminner om att dvärgarna enligt Snorre Sturlassons Edda kommit till liv i Ymes kött.

11. Nye och Nede, Nordre och Södre, Östre och Västre, Alltjuv, Dvalen, Bivar, Båvar, Bambur, Nore, Ån och Ånar, Åe, Mjödvetne.

Kommentar [HW11]: Varelser liknande människor, av mänsklig gestalt: dvärgar, inte människor. Motsogne och Dörren skapas av Ymes blod och ben, och de i sin tur skapar de övriga dvärgarna av jord.

12. Veg och Gandalv, Vindalv, Tråen, Täck och Toren, Tro, Vitter och Lett och Nå och Nyråd, Rågin och Rådsvinn. Nu har jag räknat upp dvärgarna rätt.

Kommentar [HW12]: R struket <oo>.

Kommentar [HW13]: R struket <vitr>.

13. File, Kile, Funnen, Nåle, Häfte, Vile, Hannar, Sviur, Frå, Hornborre, Fräg och Lone, Örvang, Järe, Ekenskölde.

14. Det är dags att för människor räkna upp dvärgarna i Dvalens följe till Lovar, de, Örvanges skara [= dvärgarna], som sökte sig från salens sten till Järuvalla.

Kommentar [HW14]: Osäker t om 'från' eller 'fram till'.

15. Där var Dröpne och Dolgrase, Hög, Högpore, Lävång, Gloe, Skirve, Virve, Skåfinn, Åe, Alv och Yngve, Ekenskölde, Fjalar och Frostre, Finn och Ginnar. Lovars släktregister må man ha i minne så länge människosläktet består.

Kommentar [HW15]: R s. 92 <frara> är en mycket osäker läsning (jfr Finnur/Wimmer 1891:1 <fra>). I så fall dittografi för *frá*? Möjligen påverkat av <frar> två rader över. Knappast *frára*, obl. böjn av komparativ till *frár* bl.a. 'frisk, rask'.

16. Tills tre kom ur det följet [= jättarnas]. Starka och kärleksfulla asar hemma hittade på land Ask och Embla livlösa.

Kommentar [HW16]: Dvärgarnas hem i jorden. (Också möjligen ett ortnamn *Salsten*.) De får en sal av guld i str. R-37.

De hade inte ande, de hade inte förstånd, inte blod eller röst eller friska färger.

Kommentar [HW17]: Punkt i R. Andra ej meningsavslutande i R-13, 15, 33 men frmför allt i R-30: <Ein fat. hon> samt ev. R-35: <ein. nam> och R-38: <flþr> etc.

17. Oden gav ande, Höne gav förstånd, Lodur gav blod och friska färger.

18. Jag vet ett träd stå som heter Yggdrasil, ett högt träd bestänkt med vit lera.

Kommentar [HW18]: *Askr* 'ask(träd)' används här antagligen av allitererande skäl. Yggdrasil var troligen en idegran (Williams ms).

19. Därifrån kommer dagdroppar som faller i dalar. Det står evigt grönt över Urds källa.

20. Därifrån kommer tre mångkunniga unga kvinnor, från den vattensamling som ligger under trädet. *Urd* kallar man den ena, den andra *Vardande*, *Skuld* den tredje – de skar på trästicka.

21. De bestämde öden, de valde liv, människoöden, åt människors barn.

22. Hon minns den första folkstriden i världen, när de stack Guldveg med spjut och brände henne i Högs [= Odens] hall.

23. Ofta, inte sällan, brände de tre gånger den tre gånger födda. Ändå lever hon fortfarande.

24. De kallade henne *Hed*, den välspående|valan, varhelst hon kom till husen. Hon förhäxade trollspön, hon behärskade sejdkonsten, besatt||sejdate hon. Hon var alltid ont folks|glädje.

Kommentar [HW19]: Också 'svekspående' är möjligt, d.v.s. att valan (sierskan) kommer med svekfulla spådomar.

Kommentar [HW20]: R <leikōn>. Kan ändå vara fem. och syfta på Hed, jfr <hladōn> *hladōn* f. 86:26 och <fegōn> *fegin* f. 51:20.

Kommentar [HW21]: Ändrat ovanför raden till *bríðar* 'kvinnas' (Jónas Kristjánsson 19##).

25. Då gick alla de rådande till ... Skulle asarna betala bot eller skulle alla gudarna ha rätt till ersättning?

26. Oden svingade och sköt i striden; det var fortfarande folkstrid, den första i världen. Asarnas borgs brädmur gick sönder. Vaner kunde beträda fältet med stridsspådom.

27. Då gick alla de rådande ... Vilka skulle ha blandat hela luften med svek och givit Ods mö [= Fröja] till jättens ätt?

28. Tor ensam var där full av vrede; han sitter sällan när han får reda på sådant. Eder, ord och löftes bröts, alla mäktiga avtal som slöts inbördes.

29. Hon vet att Hemdals hörsel är dold under det heliga trädet, vant vid (himlens) klarhet. På det ser hon stänkas lerig vätska från Valfaders [= Odens] pant. Fattar ni än, eller va?

30. Ensam satt hon ute när den gamle kom [= Oden], asarnas skräck-ättling, och såg i|ögonen|. "Vad frågar ni mig, vad erfar ni av mig? Jag vet nog, Oden, var du gömde ditt|öga i den

Kommentar [h22]: Rimligen i hennes ögon, inte i Odens öga.

Kommentar [HW23]: De två mittengraferna av <þit> underprickade i R; struket ord?

ypperliga Mimes källa.” Mime dricker varje morgon av Valfaders [= Odens] pant. Fattar ni, eller va?

31. Härfader [= Oden] valde ut ringar och smycken åt henne, rikedom. Hon såg visa ord och trollspön vitt och överallt omkring i varje värld.

32. Hon såg valkyrjor som kommit vida omkring, redo att rida till gudafolket.

Kommentar [h24]: Gudarna, annars ortnamnet *Gottjod*?

33. Skuld bar en sköld och Skagul; Gun, Hild, Gandul och Gerskagul var de andra. Nu är Härjans [= Odens] kvinnor uppräknade, valkyrjor redo att plåga jorden.

34. Jag såg ödet, bestämt för den blodige guden Balder, Odens barn. Misteln, smal och mycket fager, fanns [färdig]växt högre än marken.

Kommentar [h25]: R: <vollo>, vilket synes oförklarligt. Här antas *völlu[m]*.

35. Ett farligt vådaskott blev av det trädet, vilket syntes spinkigt. Had ensam tog till att skjuta. Balders broder [= Våle] var tidigt född. Han, Odens son, tog en natt gammal till att dräpa.

36. Han tvättade varken händer eller kammade huvud förrän han bar Balders fiende [= Had] på bålet. Men Frigg begrät i Fensala Valhalls skada [= Balders död]. Fattar ni än, eller va?

Kommentar [HW26]: *Vá* ändrat från *vörðr* i R.

37. Hon såg i Källunda en fånge ligga, liknande Lokes svekfulla gestalt. Där sitter Sigyn [= hans hustru] alls inte mycket glad över sin man. Fattar ni, eller va?

38. En å med eneggade svärd och svärd faller österifrån nedi Etterkalldala. Den heter Slid. Sindres ätts gyllene sal stod norrut på Nidavalla men en annan, jättens ölhall, stod på Okolne, och han heter Brime.

Kommentar [HW27]: En dvärg enl. alla komm. Dvärgnamn i *Porsteins saga Víkingarsonar* (Fornaldarsögur 2:446 ff.).

39. Hon såg en sal stå på Likstrand, långt från solen, dörren vetter norrut. Giftdroppar faller in genom rökfånget. Den salen är flätad av ormars ryggar.

40. Hon såg där människor som svär falskt och fredlösa mördare och den som lockar en annans käraste vada [genom] strida strömmar. Där sög Nidhögg de avlidnas lik, skadegöraren slet sönder män. Fattar ni än, eller va?

Kommentar [HW28]: R <lög>. Om /au/ > /u:/ (shetländskt) se Noreen AIG 1923 § 98 anm.

41. Den gamla satt öster i Järnskogen och födde där Fenres släktingar. En enda av dem alla blir i trollgestalt månens rövare.

42. Fyller sig med döende människors liv, rödfärgar makternas boning med rött blod. Solskenet var då svart somrarna därefter, alla vindar onda. Fattar ni, va?

Kommentar [h29]: Överklivning, jfr strof 4.

43. Jättinnans väktare Eggter satt där glad på högen och spelade harpa. En vackert ljusröd fågelhane, den som heter Fjalar, gol i fågelträdet över honom.

44. Guldkamme, den som väcker män hos en kämpe till Härfader [= Oden], gol över asar. En annan, mörkröd fågelhane gal under jorden i Hels boningar.

Kommentar [HW30]: Alla andra bortser från R <at hjarar>. Det senare ordet måste vara gen. sg. av *hjör* 'svärd' som i kenningen *hjörvar Balder* betyder 'krigare'; *at hjarar Herjaföðrs* borde då betyda 'hos en krigare' (kan det avse en hövding?), men *at* blir då pleonastiskt. Det kan också röra sig om sagokungsnamnet *Hjör*, känt från Brages lösvisa 6:1. I så fall blir betydelsen 'hos Hj. hos Oden', vilket får förmodas avse en av hövdingarna i Valhall, som dock inte omtalas annorstädes.

45. Garm skäller mycket framför Gnipahålan. Bindslet kommer slitas av och den glupske springa. Mycket vet hon om märkliga händelser. Jag siar om segergudarnas onda undergång längre fram.

46. Bröder skall slåss och bli till banemän. Kusiner skall bedriva incest med familjemedlemmar. I världen är det svårt, stor omoral, yxtid, svärdstid – sköldar blir kluvna –, storm, vargar. Förrän världen går under kommer ingen människa skona någon annan.

47. Mims söner [= jättarna] leker och ödet väcks till liv av det genomträngande Gjallarhornet. Hemdal blåser högt, hornet är i luften. Oden talar med Mims [= Mimes] huvud. Det gamla trädet [= Yggdrasil] stönar och jätten [= Loke] lossnar. Trädet Yggdrasil darrar stående.

Kommentar [HW31]: En rad upprepas i R genom haplografi.

48. Nu skäller Garm ...

49. Hrym far österifrån, har en sköld framför sig.

Kommentar [h32]: Kan också betyda '(spjut)skaff'.

Midgårdsormen vrider sig i jättevrede, ormen piskar vågorna. Men örnen skriker, den näbbmörke sliter sönder lik. Nagelfar löper ut.

50. Skeppet seglar österifrån; Muspells folk skall komma över havet, och Loke styr. Jättesönerna åker alla med den glupske [= Fenre], Bylepts broder [= Loke] är i följe med dem.

51. Hur är det med asar, hur är det med alver? Hela jättevärlden tjuiter. Asarna är på ting. Allvetande dvärgar stönar framför klippornas stendörrar. – Fattar ni, eller va?

52. Surt åker söderifrån med kvistars skada [= eld]. Gudahärens sol skiner av svärdet [= Surts]. Stenberg stöter samman och trollkvinnor ramlar. Människor vandrar helvetesvägen och himlen klyvs.

53. Sedan uppfylls Lins [= Friggs] andra sorg [= Balders död] och Oden beger sig att strida med vargen och Beles ljuse dråpare [= Frö] mot Surt. Då skall Friggs glädjegud [= Oden] dö.

54. Sedan kommer Vidar, den mäktige sonen till Oden, för att strida mot likdjuret [= Fenre]. Han låter med handen sitt svärd stå i Vedrungs [= Lokes] sons [= Fenres] hjärta. Då är fadern [= Oden] hämnad.

55. Sedan kommer den ypperlige sonen [= Tor] till Ladyn [= hans moder, Jord]. Odens son beger sig att strida mot skadegöraren [= Midgårdsormen]. Midgårds vi-vaktare [= Tor] han dödar av vrede – alla män skall försvinna från den bebodda världen –, går böjd nio steg från den skamlösa ormen.

56. Solen svartnar, jorden sjunker i havet, klara stjärnor försvinner från himlen. Eld rasar mot livgivaren [= eld]. Lågan flammar högt mot själva himlen.

57. Nu skäller ...

58. **H**on ser den gröna jorden komma upp ur havet en andra gång. Forsar faller, örnen flyger över, den som på fjället fångar fiskar.

59. Asar träffas på Idavall och samtalar om mäktige midgårdsormen samt Fimbultyrs [= Odens] gamla runor [= hemligt vetande].

60. Där skall åter märkliga, gyllene spelbrickor hittas i gräset, de som hade ägts i forntiden.

61. **O**sådda åkrar skall växa. Allt ont skall förbättras. Balder skall komma. Had och Balder de bebor Rofts [= Odens] segerplatser. Nå, gudahär, fattar ni, eller va?

62. Då skall Höne välja ut en spå-lott och söner till de två bröderna [= Had och Balder] skall bebo den vida vindvärlden [= himlen] – Fattar ni, eller va?

63. Hon ser en sal, fagrare än solen, stå täckt med guld på Gimle. Där skall trofast folk bo och njuta lycka i all evighet.

64. **D**är kommer den mörka draken flygande, den glänsande ormen, nedifrån Nidfjälla. Nidhugg bär med sig lik i fjädrarna, flyger över jorden. Nu skall hon [= valan] sjunka.

Kommentar [HW33]: Enligt Dronke s. 90 har skrivaren ändrat från *burir* till *byrir*. Här antar jag tentativt motsatsen.

Kommentar [HW34]: R [nepp] med första grafen underprickad. Struket? Utgår t.v.